



# ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E - 35

## PREHLAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie september 2015

II. senát

### Nálezy:

spisová značka	II. ÚS 61/2015
sudca spravodajca	Ľudmila Gajdošíková
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – v časti vyhovené – v časti nevyhovené
dátum rozhodnutia	11. júna 2015
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 12 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 30 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ ako nezávislý kandidát na starostu obce Prestavky (ďalej len „obec“) odovzdal 19. septembra 2014 miestnej volebnej komisii v obci kandidátnu listinu pre voľby starostu obce, a to spolu s petíciou 100 obyvateľov obce na podporu kandidatúry. Miestna volebná komisia rozhodla tak, že sťažovateľa ako nezávislého kandidáta na starostu obce nezaregistrovala z dôvodu neúplnosti petície. Sťažovateľ následne doručil okresnému súdu návrh na vydanie rozhodnutia o jeho zaregistrovaní ako kandidáta na starostu. O návrhu rozhodol okresný súd napadnutým uznesením tak, že ho zamietol. Z jeho odôvodnenia vyplýva, že „Petícia navrhovateľa nachádzajúca sa na 7 hárkoch, obsahuje poradové číslo voličov s podpismi voličov s počtom 100. Pri voličoch pod poradovým číslom 85: R. G. a poradovým číslom 100: Z. B. nie je uvedené číslo domu. Volič pod poradovým číslom 42 s uvedením mena a priezviska L. Š., nemá čitateľne uvedený dátum narodenia, označenie trvalého pobytu a čísla domu. V registri obyvateľov sa uvedená osoba nedá lustrovať. Z oznámenia obce Prestavky ku dňu vyhlásenia volieb, t. j. k 1. 7. 2014 vyplýva, že obec má 663 obyvateľov... Z výsledkov dokazovania mal súd za preukázané, že Miestna volebná komisia v Prestavlkoch postupovala v súlade so zákonom, keď pre neúplnosť petície rozhodla o nezaregistrovaní navrhovateľa ako nezávislého kandidáta na kandidátnej listine pre voľby starostu obce Prestavky vo voľbách do orgánov samosprávy obcí v roku 2014.“
ratio decidendi	Ústavný súd v súvislosti s posudzovaním prejavu vôle voliča na podpisovom hárku petície uviedol, že ak zo všetkých údajov o osobe uvedenej na petičnom hárku je nesporné, že ide o existujúcu, inak identifikovateľnú osobu (aj bez uvedenia čísla domu), treba tento jej podpis považovať za platný. Zmyslom a účelom tých ustanovení zákona o voľbách, ktoré upravujú zákonné náležitosti prejavu vôle voliča na podpisovom hárku petície podporujúcej kandidatúru nezávislého kandidáta, je požiadavka, aby tento prejav vôle bol vykonaný spôsobom, ktorý umožní záver o identite voliča a jeho reálnej existencii, jeho veku a tiež o jeho trvalom pobyte na území príslušnej obce, v ktorej kandiduje nezávislý kandidát. Okresný súd sa v odôvodnení napadnutého uznesenia stotožnil so záverom miestnej volebnej komisie, že petícia sťažovateľa nespĺňala zákonom predpísané náležitosti z

dôvodu, že dvaja voliči neuviedli pri označení trvalého pobytu súpisné číslo domu, a tiež jeden volič označil dátum narodenia a trvalý pobyt nečitateľne, preto ich podpisy považoval za neplatné.

Ústavný súd v súvislosti s overením platnosti podpisov voličov uvedených v petícii pod č. 85 a č. 100 pre neuvedenie čísla domu poukazuje na svoje závery v jeho skoršom rozhodnutí (PL. ÚS 4/95), ktoré možno aplikovať aj v tejto veci. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia okresného súdu vyplýva, že jediným vytýkaným nedostatkom pri týchto podpisoch bolo neuvedenie čísla domu, pričom ale nevznikla pochybnosť o existencii a identite týchto voličov, o ich veku a ich trvalom pobyte na území obce. Za týchto okolností bolo podľa ústavného súdu potrebné považovať tieto podpisy za platné.

Pokiaľ ide o posúdenie platnosti podpisu pod č. 42 – odôvodnenie napadnutého uznesenia v tejto časti považuje ústavný súd za nepreskúmateľné. Okresný súd v odôvodnení napadnutého uznesenia poukazuje v prvom rade na skutkové zistenie, že v registri obyvateľov „sa uvedená osoba nedá lustrovať“. Okresný súd sa však v odôvodnení následne obmedzil na záver o neplatnosti tohto podpisu pre nečitateľné uvedenie dátumu narodenia a trvalého pobytu bez toho, aby sa vysporiadal s existenciou a totožnosťou tejto osoby. Rozhodujúce je, že skutkové zistenie o nemožnosti lustrovania tejto osoby v registri obyvateľov môže byť relevantné pre záver o existencii a totožnosti voliča „L. Š.“ pod poradovým číslom 42. Okresný súd preto mohol a mal vykonať ďalšie dokazovanie, napr. výsluchom sťažovateľa, členov miestnej volebnej komisie na zistenie skutočností, ktoré umožnia záver o existencii a totožnosti tejto osoby. Takýmto dokazovaním mohol okresný súd totiž zistiť, či uvedená osoba, ak existuje, je zjavne staršia ako 18 rokov, či má trvalý pobyt na území obce a či bola oprávnená podporiť kandidatúru sťažovateľa vo voľbách starostu obce. Toto dokazovanie sa javilo byť potrebné aj vzhľadom na závažný zákonný dôsledok, ktorý je spojený so záverom o neplatnosti podpisu voliča na petícii, ktorá obsahovala práve minimálny počet podpisov podľa zákona o voľbách. Za týchto okolností je záver okresného súdu o neplatnosti podpisu pod č. 42 pre nečitateľnosť dátumu narodenia a trvalého pobytu aj arbitrárny a formalistický, pretože záver o čitateľnosti určitého rukou písaného textu je v zásade vždy poznačený subjektívnym prístupom.

Okresný súd sa v odôvodnení napadnutého uznesenia tiež nevysporiadal v zákone o petičnom práve ustanovenou povinnosťou príslušného orgánu verejnej správy vyzvať predkladateľa petície na odstránenie jej nedostatkov podľa § 5 ods. 5 zákona o petičnom práve. Nevysporiadal sa s tým, či uvedené ustanovenie zákona o petičnom práve je potrebné aplikovať pri skúmaní náležitostí petície nezávislého kandidáta v doslovnom gramatickom znení zákona o petičnom práve, prípadne či ho treba aplikovať primeraným spôsobom vzhľadom na jej špecifickú funkciu vo voľbách „priznanú“ jej zákonom o voľbách, a tiež, či toto ustanovenie možno aplikovať v prípade nedostatkov, ktoré sa týkajú prejavu vôle voliča na podpisových hárkoch petície. Z predloženého súdneho spisu okresného súdu vyplýva, že okresný súd rozhodol bez nariadenia pojednávania. Z predloženého súdneho spisu okresného súdu však nevyplýva, či pred svojím rozhodnutím okresný súd zisťoval, či miestna volebná komisia vyzvala sťažovateľa na odstránenie vytýkaných nedostatkov petície; sám okresný súd sťažovateľa na ich odstránenie podľa § 5 ods. 5 zákona o petičnom práve nevyzval. Ani z odôvodnenia napadnutého uznesenia okresného súdu nevyplýva, prečo nepovažoval okresný súd za potrebné vyzvať sťažovateľa na odstránenie nedostatkov petície.

Ústavný súd takto dospel k záveru, že aplikáciu a výklad § 16 ods. 9 a § 21 ods. 2 zákona o voľbách okresným súdom – pri hodnotení platnosti prejavu vôle voliča na podpisovom hárku petície na podporu kandidatúry sťažovateľa – je potrebné považovať v časti za prehnane formálnu a v rozpore s princípom spravodlivosti a v časti za nepreskúmateľnú a zjavne neodôvodnenú. Takýto výklad a aplikácia nerespektuje zmysel a účel citovaných zákonných ustanovení a nie je prejavom materiálneho prístupu k výkladu a aplikácii právnych predpisov. Z tohto dôvodu je napadnuté uznesenie okresného súdu ústavne neudržateľné. Ústavný súd preto rozhodol, že napadnutým uznesením okresného súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Ústavný súd tiež dospel k záveru, že napadnutým uznesením okresného súdu došlo aj k porušeniu základných práv sťažovateľa podľa čl. 30 ods. 1 a 4 ústavy, pretože okresný súd napadnutým uznesením znemožnil sťažovateľovi, aby sa uchádzal o funkciu starostu vo

	<p>voľbách do orgánov samosprávy obce vyhlásených na 15. november 2014.</p> <p>Z uvedeného záveru však nemožno bez ďalšieho odvodiť záver aj o porušení čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy. Sťažovateľ poukazuje na to, že miestna volebná komisia (a aj okresný súd) rozhodli o výsledku volieb, keďže na starostu v obci kandidovali len dvaja kandidáti. V tejto skutkovej okolnosti nemožno vidieť porušenie čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy.</p> <p>Európsky súd pre ľudské práva konštatoval, že čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno aplikovať na súdne konanie, ktoré sa týka výlučne politického práva sťažovateľa a nesúvisí s jeho občianskym právom alebo záväzkom v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru. V prerokúvanom prípade bolo predmetom konania rozhodovanie okresného súdu o návrhu sťažovateľa na jeho zaregistrovanie ako nezávislého kandidáta pre voľby starostu obce. Predmetom konania takto bolo výlučne rozhodovanie o politických právach sťažovateľa podľa čl. 30 ods. 1 a 4 ústavy, preto v tejto veci nemožno aplikovať čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>Ústavný súd nevyhovel návrhu sťažovateľa na to, aby zrušil napadnuté uznesenie a vrátil vec okresnému súdu. Tento návrh považoval ústavný súd v čase svojho rozhodovania za právne bezvýznamný z toho dôvodu, že okresný súd už nemôže svojim postupom, prípadne rozhodnutím v prospech sťažovateľa, zasiahnuť do právoplatných výsledkov volieb do orgánov samosprávy obce; rozhodnutie ústavného súdu by bolo iba iluzórne. Právomocou vyhlásiť voľby do orgánov územnej samosprávy za neplatné a zrušiť výsledok volieb disponuje len v konaní podľa čl. 129 ods. 2 ústavy, nie aj v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy, ktorú uplatnil sťažovateľ na ochranu svojich práv.</p> <p><u>Na základe uvedených skutočností ústavný súd rozhodol tak, že základné právo sťažovateľa podľa čl. 30 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutým uznesením okresného súdu porušené boli.</u></p> <p><u>Sťažovateľovi ústavný súd priznal finančné zadosťučinenie v sume 3 000 € právo na úhradu trov konania.</u></p> <p><u>Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovel.</u></p>
<b>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠP a iných súdov</b>	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky: II. ÚS 1/95, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, IV. ÚS 192/08, IV. ÚS 69/2012, I. ÚS 26/2010, III. ÚS 163/2011, II. ÚS 249/2011, IV. ÚS 102/08, III. ÚS 75/01, II. ÚS 9/00, III. ÚS 23/00, II. ÚS 5/03, PL. ÚS 35/03, PL. ÚS 19/98, IV. ÚS 92/2012, I. ÚS 26/2010, I. ÚS 351/2010, I. ÚS 306/2010, PL. ÚS 4/95, II. ÚS 66/01, II. ÚS 184/03, III. ÚS 184/06, IV. ÚS 314/07, IV. ÚS 196/2011, IV. ÚS 318/2011, IV. ÚS 210/04</p> <p>Ústavný súd Českej republiky: III. ÚS 150/99</p> <p>EŠP: Orujov proti Azerbajdžanu z 26. 7. 2011, Pierre – Bloch proti Francúzsku z 21. 10. 1997, Čerepkov proti Rusku z 25. 1. 2000</p>

<b>spisová značka</b>	<b>II. ÚS 894/2014</b>
<b>sudca spravodajca</b>	Sergej Kohut
<b>druh konania</b>	<b>čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb</b>
<b>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</b>	<b>nález – v časti vyhovené – v časti nevyhovené</b>
<b>dátum rozhodnutia</b>	5. augusta 2015
<b>dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</b>	<b>čl. 30 ods. 3 a 4 Ústavy Slovenskej republiky</b>
<b>skutkový stav a základné fakty</b>	<p>Sťažovateľka podala kandidátnu listinu nezávislého kandidáta miestnej volebnej komisii v obci Vojčice, a to na voľbu starostu obce vo voľbách konaných 15. novembra 2014. Miestna volebná komisia rozhodla, že ju nezaregistruje z dôvodu, že „predložené petičné hárky podpísané voličmi... neobsahovali zákonom stanovené náležitosti uvedené v § 21 ods. 2 z. č. 346/1990 Zb.“. Proti napadnutému rozhodnutiu podala sťažovateľka okresnému súdu návrh na vydanie rozhodnutia o zaregistrovaní kandidáta. Okresný súd napadnutým uznesením jej návrh na zaregistrovanie ako kandidátky pre voľby starostu obce Vojčice zamietol z dôvodu, že u 80 osôb v petícii, ktorá obsahovala podpisy od 210 osôb, bola pri trvalom bydlisku uvedená iba obec a číslo domu – bez ulice, a u 32 osôb bol zle uvedený trvalý pobyt bez označenia obce, len s označením ulice a číslom domu.</p>

	<p>Sťažovateľka mala podľa zákona o voľbách predložiť petičné hárky s minimálne 200 podpismi, preto podľa názoru okresného súdu neboli splnené zákonné podmienky na jej registráciu.</p> <p>Podľa sťažovateľky je nesporné, že uvedené osoby petíciu podpísali, a nie je sporná ich totožnosť. Nebolo tiež preukázané, žeby mohli byť podpísané osoby zamenené s inými osobami.</p>
<b>ratio decidendi</b>	<p>Ústavný súd preskúmal napadnuté uznesenie okresného súdu a konštatuje, že námietky sťažovateľky sú dôvodné a opodstatnené. V tomto prípade je potrebné uviesť, že už na prvý pohľad sa javí napadnuté uznesenie okresného súdu ako príliš formalistické, keďže jediným dôvodom nezaregistrovania sťažovateľky ako nezávislej kandidátky boli len také formálne nedostatky, ktoré v okolnostiach danej veci nemohli viesť k prijatému záveru. Nedostatky zistené okresným súdom v označení obce alebo neoznačení ulice pri každom mene osôb podpisujúcich petíciu nemôžu v žiadnom prípade mať bez ďalšieho za následok aj odmietnutie registrácie, ak navyše zo záhlavia každého petičného hárku jasne vyplýva a je to nespochybniteľné, že išlo o petíciu na podporu kandidatúry sťažovateľky vo voľbách na funkciu starostu obce Vojčice. Takisto na každom podpisovom hárku petície bol okrem mena a priezviska uvedený vždy dátum narodenia, ktorý jasne identifikoval konkrétnu osobu, a tiež adresa trvalého pobytu osoby s jej podpisom. Tieto údaje (tam, kde nebola uvedená aj ulica, bolo uvedené číslo domu, pozn.) boli jasné a zrozumiteľné. Ústavný súd v súvislosti s posudzovaním prejavu vôle voliča na podpisovom hárku petície uviedol, že ak zo všetkých údajov o osobe uvedenej na petičnom hárku je nesporné, že ide o existujúcu, inak identifikovateľnú osobu (aj bez uvedenia čísla domu), treba tento jej podpis považovať za platný (PL. ÚS 4/95).</p> <p>Výklad § 21 ods. 2 a § 22 ods. 1 zákona o voľbách okresným súdom je potrebné považovať za prehnane formálny a v rozpore s princípom spravodlivosti. Takýto výklad zákona o voľbách nerešpektuje zmysel a účel citovaných zákonných ustanovení a nie je prejavom materiálneho prístupu k výkladu a aplikácii právnych predpisov, a aj z tohto dôvodu je napadnuté uznesenie okresného súdu ústavne neudržateľné.</p> <p>Vzhľadom na to, že ústavný súd posúdil napadnuté uznesenie okresného súdu ako porušujúce označené práva sťažovateľky, mal sa zaoberať aj jej žiadosťou o zrušenie tohto rozhodnutia a vrátenie veci okresnému súdu na ďalšie konanie, ako to požadovala. Ústavný súd však túto jej požiadavku v súčasnosti považoval z právneho hľadiska za bezvýznamnú z hľadiska toho, že okresný súd už nemôže novým postupom, resp. iným rozhodnutím v prospech sťažovateľky, zasiahnuť do právoplatných výsledkov volieb do orgánov samosprávy v jej obci (samotná sťažovateľka podala sťažnosť ústavnému súdu proti okresnému súdu až 20. novembra 2014, teda až po konaní volieb, hoci napadnuté uznesenie okresného súdu prevzala ešte 3. októbra 2014). Preto v tejto časti sťažnosti sťažovateľky ústavný súd nevyhovel.</p> <p><u>Ústavný súd preto rozhodol tak, že základné právo sťažovateľky podľa čl. 30 ods. 3 a 4 ústavy uznesením okresného súdu porušené bolo.</u></p> <p><u>Okresný súd je povinný uhradiť sťažovateľke trovy konania</u></p> <p><u>Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovel.</u></p>
<b>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</b>	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky: II. ÚS 1/95, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, IV. ÚS 192/08, IV. ÚS 69/2012, I. ÚS 26/2010, III. ÚS 163/2011, PL. ÚS 20/2011, PL. ÚS 18/07, PL. ÚS 110/07, PL. ÚS 6/2011, III. ÚS 75/01, II. ÚS 9/00, III. ÚS 23/00, II. ÚS 5/03, PL. ÚS 35/03, IV. ÚS 192/08, IV. ÚS 92/2012, I. ÚS 26/2010, III. ÚS 163/2011, II. ÚS 63/2015, III. ÚS 523/2014, III. ÚS 651/2014, I. ÚS 722/2014,</p> <p>Ústavný súd Českej republiky: III. ÚS 150/99</p>

<b>spisová značka</b>	<b>II. ÚS 114/2015</b>
<b>sudca spravodajca</b>	Lajos Mészáros
<b>druh konania</b>	<b>čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb</b>
<b>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</b>	<b>nález – v časti vyhovené</b> – v časti nevyhovené

<b>dátum rozhodnutia</b>	12. augusta 2015
<b>dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</b>	<b>čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky</b> <b>čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd</b>
<b>skutkový stav a základné fakty</b>	<p>Na návrh oprávneného vydal okresný súd poverenie na vykonanie exekúcie proti sťažovateľke ako povinnej súdному exekútorovi. Vyhláškou o dražbe nehnuteľnosti patriacej sťažovateľke (3-izbový byt s prísl. v Rožňave) bol určený termín konania dražby na 30. marec 2012. Sťažovateľka navrhla dražbu odložiť. Návrh sťažovateľky na odloženie dražby bol zamietnutý. Sťažovateľka podala opätovnú žiadosť o odklad exekúcie do konca roku 2012 a aj táto bola uznesením okresného súdu zamietnutá. Dražba prebehla a bol na nej udelený príklep vydražiteľovi. Sťažovateľka podala okresnému súdu námietky proti udeleniu príklepu z dôvodu, že nebola informovaná o dražbe (nebola jej doručená dražobná vyhláška). Požadovala, aby okresný súd príklep neschválil. Príklep pre vydražiteľa nebol schválený pre nesplnenie zákonom ustanovených podmienok doručenia dražobnej vyhlášky sťažovateľke. Exekútor ešte pred konaním druhého kola dražby vydal aj príkaz na exekúciu zrážkami zo mzdy sťažovateľky. Vymáhal celkom sumu 1 426,52 €. Zamestnávateľ sťažovateľky bankovým prevodom na účet exekútora s označením variabilného symbolu 2512010 uhradil sumu 1 759,30 € v exekučnej veci č. EX 251/2010 (9 Er 295/2010). Aj napriek tomu, že sťažovateľka 7. marca 2013 uhradila dlžnú sumu aj s trovami exekúcie, exekútor v exekúcii pokračoval vykonaním dražby. Exekútor po neschválení príklepu udeleného na dražbe 18. marca 2013 ďalej pokračoval v exekúcii a podal okresnému súdu návrh na ustanovenie opatrovníka pre sťažovateľku. Uznesením okresného súdu bola sťažovateľke ustanovená za opatrovníčku zamestnankyňa súdu. Na následnej dražbe konanej 12. mája 2014 došlo k udeleniu príklepu pre vydražiteľa. Sťažovateľka listom z 20. mája 2014 doručeným okresnému súdu toho istého dňa opätovne uviedla, že dražba prebehla nezákonne a že vymáhaná pohľadávka bola uhradená ešte v roku 2013 v plnej výške prostredníctvom zamestnávateľa. Týmto podaním sa však okresný súd nezaoberal, tvrdenie o úhrade vymáhanej pohľadávky nepreveril a príklep udelený na dražbe konanej 12. mája 2014 schválil.</p> <p>Podľa názoru sťažovateľky došlo k porušeniu jej označených práv podľa ústavy a dohovoru jednak tým, že počas konania nemohla riadne vykonávať svoje účastnícke práva (neboli jej doručované rozhodnutia), keďže sa zdržiavala v zahraničí, ale tiež tým, že sa v exekúcii pokračovalo aj po tom, ako vymáhanú pohľadávku 7. marca 2013 uhradila. Nezákonné bolo podľa názoru sťažovateľky aj ustanovenie opatrovníčky, keďže neboli dané na to podmienky. Poukazuje aj na ďalšie nezákonné postupy v priebehu exekúcie. Za najväčšie porušenie svojich práv považuje skutočnosť, že okresný súd sa jej podaním z 20. mája 2014 nezaoberal, hoci tam poukázala na úhradu pohľadávky ešte v marci 2013.</p> <p>Podľa názoru okresného súdu pokračovanie v exekúcii, uskutočnenie dražobného predaja a následné schválenie príklepu bolo dôvodné, pretože sťažovateľka uhradila iba časť exekvovanej pohľadávky. V súlade so zákonom bolo aj ustanovenie opatrovníka. Vzhľadom na viaceré dlhy sťažovateľky, ako aj z dôvodu nedostatku iného postihnuteľného majetku bolo na mieste vykonať exekúciu predajom nehnuteľnosti.</p>
<b>ratio decidendi</b>	<p>Medzi účastníkmi konania vedeného ústavným súdom nebolo sporné, že sťažovateľka 7. marca 2013 uhradila prostredníctvom zamestnávateľa sumu 1 759,30 € na účet exekútora. Rovnako bolo nesporné, že exekúcia napriek tomu pokračovala. Nepochybné je aj to, že sťažovateľka listom z 20. mája 2014 oznámila okresnému súdu inter alia, že vymáhaná pohľadávka bola uhradená ešte v roku 2013 v plnej výške prostredníctvom zamestnávateľa.</p> <p>Z uznesenia okresného súdu zo 14. októbra 2014 možno vyrozumieť, že okresný súd vzal na vedomie podanie sťažovateľky doručené 20. mája 2014, v ktorom tvrdila, že pohľadávku v plnej výške uhradila. Okresný súd sa výslovne s touto námietkou nevysporiadal a poukázal na vyjadrenie exekútora, v ktorom uviedol zoznam 11 exekúcií vedených proti sťažovateľke, z ktorých 4 (označené konkrétnymi spisovými značkami) boli ukončené vymožením pohľadávky zrážkami zo mzdy sťažovateľky. Možno usudzovať, že o úhrade (čiastočnej úhrade) pohľadávky vedenej pod sp. zn. EX 251/2010 nemal okresný súd vedomosť.</p> <p>Z vyjadrenia exekútora z 10. apríla 2015 podaného ústavnému súdu možno vyrozumieť, že tento neinformoval okresný súd o vysporiadaní pohľadávky vo veci sp. zn. EX 251/2010, keďže nedošlo k jej úplnému vysporiadaniu. Podľa všetkého teda okresný súd pri rozhodovaní o schválení príklepu nemal vedomosť o tom, že došlo k úhrade sumy vo</p>

	<p>výške 1 759,30 €.</p> <p>Z pohľadu ústavného súdu treba konštatovať, že okresný súd za daného stavu nepostupoval tak, aby sa sporná námietka sťažovateľky spoľahlivo objasnila. Pritom nie sú žiadne pochybnosti o tom, že išlo o relevantnú námietku, v prípade preukázania ktorej by dražobný príklep nemal byť schválený, keďže za takejto situácie by k dražbe vôbec nemalo dôjsť. Okresný súd po negatívnom stanovisku exekútora (ktorý tvrdenú úhradu pohľadávky nepotvrdil) neurobil žiadne ďalšie kroky, najmä však nedal sťažovateľke možnosť vyjadriť sa k stanovisku exekútora a tvrdenie o úhrade pohľadávky preukázať, resp. nevyužil ani možnosť sám požiadať zamestnávateľa sťažovateľky o potrebnú informáciu. Zároveň treba konštatovať aj pochybenie exekútora, ktorý informáciu o úhrade (čiastočnej úhrade) pohľadávky okresnému súdu na základe vlastných úvah vôbec neposkytol. Pritom bolo v nepochybnej právomoci okresného súdu posúdiť tú rozhodujúcu otázku, či platbou vo výške 1 759,30 € došlo k úplnej úhrade vymáhanej pohľadávky, alebo iba k jej čiastočnej úhrade. Okresný súd mal teda posúdiť, či navýšenie dlhu o ďalšie trovy, ako tieto vyčíslil exekútor, boli za daného stavu dôvodné. Rovnako mal posúdiť, či bola sťažovateľka oprávnená určiť, aká časť z jej mzdy sa má zúčtovať v prospech spornej pohľadávky, ako aj to, či po uskutočnenej úhrade a jej zaúčtovaní v správnej výške bolo ešte možné viesť exekúciu predajom nehnuteľnosti.</p> <p>Tým, že okresný súd na uvedené rozhodujúce otázky nedal vo svojom uznesení zo 14. októbra 2014 žiadnu odpoveď, porušil základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>Zovšeobecnene možno uviesť, že pokiaľ povinný v rámci exekúcie namieta, že pohľadávku dobrovoľne uhradil, pričom exekútor to popiera, je povinnosťou všeobecného súdu dať povinnému možnosť tvrdenie dokázať. Opačný postup je porušením základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p><u>Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, že okresný súd porušil základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</u></p> <p><u>Napadnuté uznesenie okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.</u></p> <p><u>Sťažovateľke priznal právo na úhradu trov konania.</u></p> <p><u>Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovel.</u></p>
<p><b>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</b></p>	<p>*</p>

<p><b>spisová značka</b></p>	<p><b>II. ÚS 249/2015</b></p>
<p><b>sudca spravodajca</b></p>	<p>Lajos Mészáros</p>
<p><b>druh konania</b></p>	<p><b>čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb</b></p>
<p><b>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</b></p>	<p><b>nález – v časti vyhovené</b> – v časti nevyhovené</p>
<p><b>dátum rozhodnutia</b></p>	<p>12. augusta 2015</p>
<p><b>dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</b></p>	<p><b>čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky</b> <b>čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd</b> <b>čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd</b></p>
<p><b>skutkový stav a základné fakty</b></p>	<p>Rozsudkom okresného súdu bol sťažovateľ uznaný vinným zo spáchania prečinu pytlactva, za čo mu bol uložený peňažný trest vo výške 200 € a pre prípad zmarenia výkonu peňažného trestu mu bol uložený náhradný trest odňatia slobody v trvaní dvoch týždňov. Sťažovateľ, ktorý sa necítil byť vinným, podal proti rozsudku okresného súdu odvolanie. Uznesením Krajského súdu bolo odvolanie sťažovateľa zamietnuté ako nedôvodné. Proti uzneseniu krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie. Dovolanie bolo odmietnuté s odôvodnením, že je neprípustné, keďže podľa § 92 ods. 2 v spojení s § 93 ods. 1 Trestného zákona platí u sťažovateľa zákonná fikcia neodsúdenia, ku ktorej došlo vykonaním peňažného trestu (jeho zaplatením).</p>

	<p>Uvedený záver najvyššieho súdu považuje sťažovateľ za nesprávny, arbitrárny a rozporný so zákonom i ústavou. Dôsledkom uznesenia najvyššieho súdu je porušenie označených práv podľa ústavy, listiny a dohovoru. Sťažovateľ je presvedčený, že jeho dovolanie spĺňalo všetky zákonné náležitosti, keďže bolo podané oprávnenou osobou, v zákonnej lehote a na mieste, kde možno dovolanie podať, a bolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému je dovolanie prípustné.</p>
<p><b>ratio decidendi</b></p>	<p>Rozhodujúce skutkové okolnosti prípadu sú medzi účastníkmi konania nesporné. Naproti tomu ako sporná sa javí právna otázka, či v dôsledku vykonania peňažného trestu jeho zaplatením a z toho vyplývajúcim zahladením odsúdenia priamo zo zákona s účinkom, že sa na obvineného hľadí, ako keby odsúdený nebol, dochádza aj k zániku možnosti preskúmať na základe dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku zákonnosť právoplatného odsudzujúceho rozsudku. Kým podľa sťažovateľa to možné je, najvyšší súd túto možnosť vylučuje.</p> <p>Ústavný súd sa uvedenou právnou problematikou v minulosti už viackrát zaoberal a vzhľadom na rozporné stanoviská II. a III. senátu došlo k postupu podľa § 6 zákona o ústavnom súde, pričom bolo prijaté stanovisko na zjednotenie odchylných právnych názorov v tomto znení: Odsúdenému, ktorému bol uložený peňažný trest a ktorý tento uložený peňažný trest vykonal zaplatením sumy peňažného trestu, nemožno odoprieť právo podať dovolanie len z dôvodu, že jeho odsúdenie bolo zahladené, keďže by tým neprimeraným spôsobom a v rozpore s podstatou a účelom inštitútu dovolania došlo k obmedzeniu prístupu odsúdeného k súdnej ochrane, čím by sa zasiahlo do podstaty a zmyslu základného práva na súdnu ochranu (PLz. ÚS 4/2015-11 z 18. marca 2015).</p> <p>Z citovaného zjednocujúceho stanoviska vyplýva predovšetkým neakceptovateľnosť argumentu najvyššieho súdu, podľa ktorého by priznanie práva podať dovolanie v danom prípade bolo v rozpore s princípom rovnosti procesných strán, pretože ak by túto možnosť mal odsúdený, nutne by musela byť pripustená aj u generálneho prokurátora, ktorý by mohol podať dovolanie aj v neprospech odsúdeného smerujúce k zhoršeniu jeho postavenia, čo by následne umožňovalo otvorenie už ukončeného trestnoprávneho vzťahu a zvrátenie priaznivých výsledkov pre odsúdeného spočívajúcich v tom, že sa neho hľadí, akoby odsúdený nebol. Takúto argumentáciu najvyššieho súdu možno považovať za redukciu zákonom ustanovených podmienok, dôvodov a okruhu osôb oprávnených podať dovolanie. Legalizujúcim dôvodom takejto redukcie nemôže byť argumentácia založená na rešpektovaní princípu rovnosti procesných strán, keďže neexistuje legitímny dôvod ani cieľ, pre ktorý by nebolo možné priznať rovnaké procesné práva pre všetky procesné strany. V danom prípade ide o priznanie práva podať dovolanie aj voči rozhodnutiu, ktoré vykazuje nezákonnosť a ktoré odsúdený medzičasom vykonal. Priznanie, a teda uplatnenie tohto procesného práva vo svojich dôsledkoch znamená naplnenie, a nie popretie podstaty princípu rovnosti procesných strán.</p> <p>Dalej zo zjednocujúceho stanoviska vyplýva, že neprípustnosť dovolania podaného odsúdeným, ktorý už vykonal uložený trest, nemožno bez ďalšieho vyvodzovať ani z explicitného znenia príslušných ustanovení Trestného poriadku vzťahujúcich sa na dovolanie. Za rozhodnutie, ktorým bola vec právoplatne skončená, je potrebné podľa ustanovenia § 368 ods. 1 Trestného poriadku považovať právoplatné rozhodnutie súdu vo veci samej, ktorým je okrem iného aj rozsudok, ktorým bol uložený trest, resp. ochranné opatrenie, alebo bolo upustené od potrestania. V tejto súvislosti nemožno za ústavne udržateľné považovať právne závery najvyššieho súdu, ktorý konštatoval, že odsudzujúcim rozsudkom treba rozumieť taký rozsudok, na základe ktorého existujú účinky, že sa na páchatel'a hľadí ako na odsúdeného. Na rozdiel od tohto právneho názoru najvyššieho súdu je ústavný súd tej mienky, že z hľadiska prípustnosti dovolania je bez významu, či sa v dôsledku zahľadania odsúdenia hľadí na osobu odsúdeného ako na osobu, ktorá odsúdená nebola, keďže z hľadiska prípustnosti dovolania je rozhodujúce to, či existuje odsudzujúce rozhodnutie a či toto nadobudlo právoplatnosť. Inými slovami, podmienkou podania dovolania je existencia samotného odsúdenia páchatel'a. Naopak, podmienkou dovolania nie je absencia zahľadania odsúdenia spojená so zákonnou fikciou neodsúdenia. Fikcia neodsúdenia sťažovateľa vyplýva z vykonania uloženého peňažného trestu na základe právoplatného odsudzujúceho rozsudku, pričom odopretím práva podať dovolanie proti takémuto právoplatnému rozhodnutiu by nebolo možné naplniť deklarovaný účel inštitútu dovolania, ktorým je odstrániť účinky založené nezákonným právoplatným rozhodnutím.</p>

	<p>Nemožno sa bez výhrad stotožniť ani s tým záverom najvyššieho súdu, podľa ktorého zahladením odsúdenia spojeným s fikciou neodsúdenia môže odsúdená osoba preukazovať stav svojej bezúhonnosti. Najvyšší súd totiž opomenul, že zahladenie odsúdenia spojené so zákonnou fikciou neodsúdenia neznamená zánik všetkých nepriaznivých účinkov spojených s odsúdením, keďže tieto nemožno obmedzovať výlučne na skutočnosť, že vo výpise z registra trestov sa zahladené odsúdenia neuvádzajú. Existencia odsudzujúceho rozhodnutia totiž uplatnením fikcie neodsúdenia nezaniká, pričom trest, ktorý odsúdený vykonal a ktorý mu bol zahladený, má stále platný právny základ v odsudzujúcom rozhodnutí. Vykonaný a zahladený trest postihuje páchatel'a aj sekundárne, lebo zakladá pre poškodeného právny titul na uplatnenie práva na náhradu škody a trov. Osobitne treba zdôrazniť, že zahladením odsúdenia alebo zákonnou fikciou neodsúdenia právne zaniká iba skutočnosť odsúdenia za trestný čin, ale nie aj sama skutočnosť, že páchatel' trestný čin spáchal.</p> <p>Napokon možno ešte dodať, že, vychádzajúc z právneho názoru najvyššieho súdu, by zrejme v prípade zahľadania odsúdenia s účinkami fikcie neodsúdenia nebolo možné účinne podať ani návrh na obnovu konania, hoci by dodatočne vyšli najavo dôkazy preukazujúce nevinu odsúdeného. Takýto následok je zrejším popretím základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie. Navyše neprípustnosť mimoriadneho opravného prostriedku znemožňuje, aby takáto osoba uplatnila nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným odsúdením.</p> <p><u>Vzhl'adom na vyššie uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, že základné práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu porušené boli.</u></p> <p><u>Uznesenie najvyššieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.</u></p> <p><u>Sťažovateľovi priznal právo na úhradu trov právneho zastúpenia.</u></p> <p><u>Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovel.</u></p>
<b> Použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov</b>	Ústavný súd Slovenskej republiky: PLz. ÚS 4/2015, II. ÚS 475/2014

<b> spisová značka</b>	<b> II. ÚS 276/2015</b>
<b> sudca spravodajca</b>	Lajos Mészáros
<b> druh konania</b>	<b> čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb</b>
<b> druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</b>	<b> nález – v časti vyhovené</b> – v časti nevyhovené
<b> dátum rozhodnutia</b>	12. augusta 2015
<b> dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</b>	<b> čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky</b> <b> čl. 5 ods. 1 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd</b>
<b> skutkový stav a základné fakty</b>	Zo sťažnosti vyplýva, že uznesením vyšetrovateľa bolo proti sťažovateľovi vznesené obvinenie za pokračovací zločin skrátenia dane a poisťného, ako aj za pokračovací zločin daňového podvodu v spolupáchatel'stve. Uznesením Špecializovaného trestného súdu v spojení s uznesením najvyššieho súdu bol sťažovateľ vzatý do väzby z dôvodu podľa ustanovenia § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Nálezom ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 505/2014 z 9. decembra 2014 bolo vyslovené porušenie základného práva sťažovateľa na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu. Uznesenie najvyššieho súdu bolo zrušené a vec bola vrátená najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. Na podklade nálezú ústavného súdu novým uznesením najvyššieho súdu bol sťažovateľ prepustený z väzby. V ten istý deň, teda 19. decembra 2014, o 14.05 h bol sťažovateľ zadržaný, a to v súvislosti s trestným konaním vedeným proti nemu pod sp. zn. PPZ-665/NKA-FP-BA-2014, v rámci ktorého mu bolo vznesené a následne rozšírené obvinenie uzneseniami z 10. októbra 2014 a z 24. novembra 2014 pre pokračovací zločin krátenia dane a poisťného. Uznesením okresného súdu v spojení s uznesením krajského súdu bol sťažovateľ opätovne vzatý do väzby, a to z



	<p>dôvodov podľa ustanovenia § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Podľa názoru sťažovateľa uvedeným právoplatným uznesením krajského súdu došlo k porušeniu jeho označených práv podľa ústavy a dohovoru.</p> <p>Sťažovateľ je presvedčený, že nebolo možné opätovne vziať ho do väzby z tých istých dôvodov, pre aké bol vzatý do väzby už v minulosti za situácie, keď prvé vzatie do väzby sa skončilo jeho právoplatným prepustením z väzby. Súd musí rešpektovať účinok právoplatného rozhodnutia o väzbe bez ohľadu na to, či sa vedie trestné konanie v jednej alebo viacerých trestných veciach. To sa podľa sťažovateľa vzťahuje aj na situáciu, keď sa vedie trestné stíhanie vo viacerých trestných veciach proti tomu istému obvinenému a sú pritom aplikované skutkovo aj právne rovnaké dôvody väzby. Z tých istých dôvodov by bolo možné sťažovateľa vziať do väzby iba podľa § 71 ods. 2 písm. c) Trestného poriadku.</p> <p>Podľa krajského súdu hoci je pravdou, že sťažovateľ bol z väzby v inej trestnej veci prepustený, avšak ide o trestnú vec, v ktorej sa koná samostatne pod inou spisovou značkou. Skoršia väzba sa týkala trestnej činnosti, ku ktorej dochádzalo do júna 2013. V predmetnej trestnej veci ide o trestnú činnosť za obdobie prvého kvartálu roku 2014. Ide tu o súvis v jednotlivých trestných veciach, a to čo sa týka spôsobu a charakteru trestnej činnosti. Nie je však možné v tomto štádiu trestného stíhania z pohľadu hodnotenia materiálnych podmienok väzby jednoznačne konštatovať, že ide o pokračovaciu trestnú činnosť, a teda o jeden pokračovací trestný čin v daných dvoch trestných veciach.</p>
<p><b>ratio decidendi</b></p>	<p>Vzhľadom na existujúcu právnu úpravu sa ako rozhodujúca javí v danej veci právna otázka, či trestnú činnosť, ktorej sa mal sťažovateľ dopúšťať v prvom kvartáli roku 2014, treba považovať za samostatný skutok (samostatný pokračovací trestný čin) alebo za jeden skutok (jeden pokračovací trestný čin), ktorý bol páchaný jednak v období do júna 2013, ako aj v prvom kvartáli roku 2014.</p> <p>Ak by trestná činnosť, ku ktorej malo dochádzať v prvom kvartáli roku 2014, mala byť samostatným skutkom (samostatným pokračovacím trestným činom), potom nejde o opätovné vzatie sťažovateľa do väzby v tej istej trestnej veci a takéto vzatie do väzby potom možno oprieť o ustanovenie § 71 ods. 1 Trestného poriadku. Naopak, ak by trestná činnosť, ku ktorej malo dochádzať v prvom kvartáli roku 2014, mala byť jedným skutkom (jedným pokračovacím trestným činom) páchaným jednak do júna 2013, ako aj v prvom kvartáli roku 2014, potom by väzbu bolo možné oprieť iba o ustanovenie § 71 ods. 2 Trestného poriadku, pretože by išlo o opätovné vzatie do väzby v takej veci, v ktorej už bol obvinený z väzby predtým prepustený.</p> <p>Sťažovateľ sa výslovne nevyjadruje k otázke, či trestnú činnosť, ktorú mal páchať v prvom kvartáli roku 2014, treba považovať za jeden skutok (jeden pokračovací trestný čin) s trestnou činnosťou, ktorej sa mal dopúšťať do júna 2013. Len nepriamo sa dá dedukovať, že podľa sťažovateľa ide o jeden skutok majúci charakter pokračovacieho trestného činu.</p> <p>Krajský súd sa naproti tomu snažil túto otázku výslovne riešiť, pričom dospel k záveru, že v danom štádiu trestného stíhania nie je možné jednoznačne konštatovať, že ide o pokračovaciu trestnú činnosť, a teda o jeden pokračovací trestný čin v daných dvoch trestných veciach, a to aj napriek tomu, že je daný súvis čo do spôsobu a charakteru trestnej činnosti. Uvedený záver krajského súdu nemožno z ústavnoprávneho hľadiska akceptovať, a to aj napriek tomu, že jeho úvahy idú v zásade správnym smerom.</p> <p>Podľa názoru krajského súdu pri rozhodovaní o vzatí do väzby platí prezumpcia, podľa ktorej nejde o pokračovací trestný čin (jeden skutok), ale o samostatný trestný čin (osobitný, iný skutok), pokiaľ vykonanými dôkazmi nie je bezozvyšku preukázané dôvodné podozrenie zo splnenia všetkých podmienok podľa ustanovenia § 122 ods. 10 Trestného zákona. Naznačenú prezumpciu nie je možné z ústavnoprávneho hľadiska pripustiť.</p> <p>Ústavný súd v okolnostiach tohto prípadu kladie do popredia zásadu, podľa ktorej sa v pochybnostiach treba prikloniť k takému skutkovému záveru, ktorý je pre obvineného priaznivejší (in dubio pro reo). Nemožno pochybovať o tom, že v daných súvislostiach je z pohľadu sťažovateľa výhodnejší záver, že ide o pokračovací trestný čin, pretože v takomto prípade možno vyvodiť, že bol spáchaný čiastkový skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie a ktorý je súčasťou iného, pokračovacieho skutku. Inými slovami, krajský súd mal dospieť k jednoznačnému záveru buď o dôvodnom podozrení zo spáchania jedného pokračovacieho skutku, alebo o dôvodnom podozrení zo spáchania dvoch</p>

	<p>pokračovacích skutkov. V prípade pochybností sa mal prikloniť k záveru priaznivejšiemu pre sťažovateľa, teda k záveru o spáchaní jedného pokračovacieho skutku.</p> <p><u>Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, že krajský súd porušil základné právo sťažovateľa na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy ako aj jeho právo na slobodu podľa čl. 5 ods. 1 a 4 dohovoru. Uznesenie krajského súdu zrušil.</u></p> <p><u>Sťažovateľovi priznal právo na úhradu trov právneho zastúpenia.</u></p> <p><u>Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovel.</u></p>
<b>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</b>	*

<b>spisová značka</b>	<b>II. ÚS 277/2015</b>
<b>sudca spravodajca</b>	Lajos Mészáros
<b>druh konania</b>	<b>čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb</b>
<b>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</b>	<b>nález – v časti vyhovené</b> – v časti nevyhovené
<b>dátum rozhodnutia</b>	12. augusta 2015
<b>dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</b>	<b>čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky</b> <b>čl. 5 ods. 4 Dohovoru</b> o ochrane ľudských práv a základných slobôd
<b>skutkový stav a základné fakty</b>	<p>Žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby z 29. decembra 2014 bola špeciálnemu prokurátorovi doručená 30. decembra 2014. Špeciálny prokurátor, ktorý sa rozhodol žiadosti nevyhovieť, predložil túto okresnému súdu 9. januára 2015. Okresný súd o žiadosti nerozhodol, ale ju odstúpil prípisom špecializovanému súdu, ktorému bola žiadosť doručená 16. januára 2015. Následne špecializovaný súd rovnako prípisom, a to z 23. januára 2015, žiadosť odstúpil späť okresnému súdu s tým, že po preskúmaní žiadosti a spisu dospel k záveru, že v aktuálnom štádiu trestného konania už nie je vecne príslušný. Uznesením okresného súdu zo 6. februára 2015 bola žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby zamietnutá. Následne uznesením krajského súdu z 12. februára 2015 bolo uznesenie okresného súdu zrušené, pretože podľa názoru krajského súdu okresný súd, ale ani špecializovaný súd nepostupovali správne, keď žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby vrátili iba prípismi, hoci, ak boli presvedčení o svojej nepríslušnosti, mali rozhodnúť uznesením. Krajský súd vyjadril zároveň právny názor, podľa ktorého je v danej veci príslušný konať špecializovaný súd. Následne uznesením okresného súdu z 13. februára 2015 bola žiadosť sťažovateľa postúpená špecializovanému súdu ako súdu vecne príslušnému. Žiadosť spolu so spisom bola špecializovanému súdu doručená 17. februára 2015. Na to bol 18. februára 2015 určený termín výsluchu sťažovateľa na 24. február 2014. Tohto dňa bolo o žiadosti sťažovateľa aj rozhodnuté, uznesenie bolo vypracované toho istého dňa a spis bol 25. februára 2015 predložený na ďalšie konanie najvyššiemu súdu.</p> <p>Podľa názoru sťažovateľa tak postupom okresného súdu, ako aj špecializovaného súdu došlo k porušeniu označených práv. Všeobecné súdy sú totiž povinné rozhodovať o žiadosti obvineného o prepustenie z väzby bez meškania. Od doručenia žiadosti o prepustenie z väzby špeciálnemu prokurátorovi (30. decembra 2014) až po rozhodnutie špecializovaného súdu (24. februára 2015) uplynulo 56 dní. Ide o neúmerne dlhé trvanie rozhodovania o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby.</p>
<b>ratio decidendi</b>	<p>Od prvého predloženia žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby špecializovanému súdu 16. januára 2015 do dňa rozhodnutia špecializovaného súdu 24. februára 2015 ubehlo celkom 39 dní. Naproti tomu od druhého predloženia žiadosti špecializovanému súdu, ku ktorému došlo 17. februára 2015, do dňa rozhodnutia špecializovaného súdu 24. februára 2015 ubehlo celkom 7 dní.</p> <p>Zo sťažovateľom namietaných 56 dní trvania konania o žiadosti o prepustenie z väzby možno špecializovanému súdu pričítať zodpovednosť za dĺžku konania iba v rozsahu vymedzenom od momentu doručenia žiadosti špecializovanému súdu až do momentu rozhodnutia o žiadosti. Treba totiž považovať za samozrejmé, že špecializovaný súd nemohol byť zodpovedný za dĺžku rozhodovania o žiadosti v čase predchádzajúcom</p>

doručeniu žiadosti špecializovanému súdu.

Rozhodujúcou otázkou je, ktorý termín doručenia žiadosti špecializovanému súdu treba považovať v tomto konaní za relevantný pre posúdenie namietanej zodpovednosti špecializovaného súdu za dĺžku konania. Podľa názoru sťažovateľa za relevantný treba považovať dátum prvého doručenia, ku ktorému došlo 16. januára 2015. Naproti tomu špecializovaný súd je presvedčený, že právne relevantné bolo druhé doručenie, ku ktorému došlo 17. februára 2015.

Podľa názoru ústavného súdu z ústavnoprávneho hľadiska treba považovať za rozhodujúce prvé doručenie žiadosti sťažovateľa, ku ktorému došlo 16. januára 2015. V danej súvislosti totiž nebolo možné akceptovať argumentáciu špecializovaného súdu vychádzajúcu z toho, že o žiadosti sťažovateľa mohol meritórne konať len potom, ako mu bola vec odstúpená zákonným spôsobom, pričom k tomu podľa neho došlo až 17. februára 2015, pretože skoršie odstúpenie (16. januára 2015) vykonané iba prípisom (nie teda uznesením) nemohlo zakladať oprávnenie špecializovaného súdu konať a rozhodovať o žiadosti sťažovateľa. Špecializovaný súd v prípade z 23. januára 2015, ktorým žiadosť odstúpil späť okresnému súdu, neargumentoval nezákonným postupom okresného súdu (nevydaním uznesenia o odstúpení veci namiesto odstúpenia veci iba prípisom), ale tým, že neuznal svoju príslušnosť na rozhodovanie o žiadosti. Napokon z toho vychádzal aj krajský súd, ktorý postup špecializovaného súdu (jeho prípis o odstúpení veci z 23. januára 2015) považoval za neuznanie vecnej príslušnosti, a preto nielen okresnému súdu, ale aj špecializovanému súdu vytkol, že nedošlo k vydaniu príslušného uznesenia.

Za uvedeného stavu možno dospieť k záveru, že postup špecializovaného súdu, ktorý neuznal svoju príslušnosť prípisom z 23. januára 2015 a vec odstúpil späť okresnému súdu, čím vyvolal medzi oboma všeobecnými súdmi spor o príslušnosť, sa ukázal nakoniec ako nedôvodný a nesprávny, pretože v konečnom dôsledku na základe právneho názoru vysloveného krajským súdom bolo ustálené, že súdom príslušným rozhodnúť o žiadosti sťažovateľa bol od začiatku špecializovaný súd. Zároveň z toho vyplýva aj ten záver, že príslušnosť špecializovaného súdu nebola založená až uznesením krajského súdu, ako sa mylne domnieva špecializovaný súd.

Inými slovami, nesprávnym posúdením otázky vlastnej príslušnosti spôsobil špecializovaný súd, že konanie o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby trvalo od 16. januára 2015 do 24. februára 2015, teda až 39 dní. Túto dobu nemožno považovať vzhľadom na všetky okolnosti za primeranú. Veď skutočná doba rozhodovania špecializovaného súdu (po vyriešení sporu o príslušnosť) trvala iba 7 dní (od 17. februára 2015 do 24. februára 2015).

Ďalším požiadavkám sťažovateľa nebolo možné vyhovieť. Ide predovšetkým o tú časť sťažnosti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, ako aj čl. 5 ods. 4 dohovoru nielen pomalosťou konania o žiadosti o prepustenie z väzby, ale aj samotným uznesením špecializovaného súdu, a to tým, že nedošlo k prepusteniu sťažovateľa z väzby, keďže podľa jeho názoru pomalé rozhodovanie o jeho žiadosti o prepustenie z väzby malo vyústiť do jeho prepustenia z väzby. Inými slovami, podľa názoru sťažovateľa pomalé rozhodovanie o väzbe je dôvodom na prepustenie obvineného z väzby.

Za dôvod na prepustenie obvineného z väzby možno považovať takú situáciu, keď sa v trestnej veci riešenej väzobne nekoná zo strany orgánov činných v trestnom konaní s osobitnou starostlivosťou a urýchlením. To znamená, že dôvodom na prepustenie z väzby sú prieťahy v konaní vo veci samej, teda napríklad pomalý postup policajného vyšetrovania. Naproti tomu pomalé rozhodovanie o väzbe, resp. o jej ďalšom trvaní spravidla nie je dôvodom na prepustenie z väzby. Výnimkou z tohto pravidla sú napríklad tie prípady, keď priamo zo zákona vyplýva lehota, v ktorej má byť o väzbe rozhodnuté.

V daných súvislostiach považuje ústavný súd za nevyhnutné poukázať aj na to, že proti uvedenému uzneseniu špecializovaného súdu bola prípustná sťažnosť ako riadny opravný prostriedok. Znamená to, že sťažovateľ sa mohol domáhať vyhovenia jeho žiadosti o prepustenie z väzby v rámci riadneho opravného konania, v ktorom by o žiadosti rozhodoval najvyšší súd.

Ak by sťažovateľ podal proti uzneseniu špecializovaného súdu sťažnosť, potom by nebolo v právomoci ústavného súdu rozhodovať o ústavnosti uznesenia špecializovaného súdu, pretože právomoc by v takomto prípade patrila vzhľadom na čl. 127 ods. 1 ústavy najvyššiemu súdu v rámci riadneho opravného konania. Pokiaľ by sťažovateľ nepodal riadny opravný prostriedok proti uzneseniu špecializovaného súdu, potom by sa musela

	<p>táto časť sťažnosti považovať za neprípustnú v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde, teda pre nevyužitie účinného prostriedku nápravy porušených práv v konaní vedenom všeobecnými súdmi.</p> <p><u>Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, že špecializovaný trestný súd porušil základné právo sťažovateľa na urýchlené rozhodnutie o jeho žiadosti o žiadosti o prepustenie z väzby podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru.</u></p> <p><u>Sťažovateľovi priznal právo na úhradu trov právneho zastúpenia.</u></p> <p><u>Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovel.</u></p>
<b>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov</b>	Ústavný súd Slovenskej republiky: II. ÚS 432/2013, II. ÚS 193/2014, II. ÚS 80/2015 EŠLP: Bezicheri c. Taliansko, Sanchez-Reisse c. Švajčiarsko,

## **Nálezy – priet'ahy v konaní:**

<b>spisová značka</b>	<b>II. ÚS 146/2015</b>
<b>sudca spravodajca</b>	Ľudmila Gajdošíková
<b>druh konania</b>	<b>čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb</b>
<b>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</b>	<b>nález – vyhovené</b>
<b>dátum rozhodnutia</b>	11. júna 2015
<b>dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</b>	<b>čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky</b> <b>čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd</b>
<b>skutkový stav a základné fakty</b>	Sťažovatelia namietali porušenie práv vyplývajúcich z označených článkov Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní o zaplatenie nemajetkovej ujmy, v ktorom majú postavenie navrhovateľov.
<b>ratio decidendi</b>	<p>V súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) tri základné kritériá:</p> <p>1. Predmetom namietaneho konania je rozhodovanie o návrhu sťažovateľov na zaplatenie nemajetkovej ujmy proti Slovenskej republike, zastúpenej Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej aj „ministerstvo spravodlivosti“), škody, ktorá sťažovateľom mala vzniknúť v dôsledku nesprávneho úradného postupu okresného súdu), ktoré začalo v roku 2010. Podľa názoru ústavného súdu vec nie je právne zložitá, ide o štandardnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov a nevykazuje ani znaky faktickej zložitosti. Právnou a faktickou zložitou vecí neargumentovala ani predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení k sťažnosti.</p> <p>2. Správanie účastníka konania je druhým hodnotiacim kritériom. Ústavný súd zastáva názor, že správanie sťažovateľov ako navrhovateľov v napadnutom konaní malo čiastočný vplyv na doterajšiu dĺžku konania [neúčast' na pojednávaní 29. marca 2011, neúčast' na pojednávaniach nariadených v roku 2014 (14. február 2014, 2. máj 2014 a 19. september 2014, hoci v prvých dvoch prípadoch ide o ospravedlnenú neúčast'); na pojednávanie uskutočnené 19. septembra 2014 J.S. nebol predvedený z výkonu väzby, napriek žiadosti súdu)], čo ústavný súd zohľadnil pri rozhodovaní o výške primeraného finančného zadosťučinenia.</p> <p>3. Tretím hodnotiacim kritériom bol postup okresného súdu. Okresný súd počas roku 2010 vykonal viacero procesných úkonov a konanie v časti diskriminácie zastavil. Sťažovateľ sa proti uvedenému rozhodnutiu odvolal. Krajský súd ako súd odvolací rozhodnutie zrušil. Okresný súd nariadil v ďalšom priebehu konania celkovo 11 pojednávaní. Meritórny význam mali pojednávania, ktoré sa uskutočnili 18. septembra 2012, 5. decembra 2013, 19. septembra 2014 [pojednávalo sa bez prítomnosti J.S. (nebol predvedený, napriek žiadosti okresného súdu)] a 18. novembra 2014 a ktoré sa týkali dokazovania v predmetnej veci. Okresný súd bol nečinný vo veci v období od vrátenia spisu odvolacím súdom 25. októbra 2011 do uskutočnenia pojednávania 18. septembra</p>

	<p>2012, t. j. približne 11 mesiacov. Okresný súd od 18. novembra 2014, t. j. počas obdobia vyše 6 mesiacov, neuskutočnil vo veci žiadne pojednávanie, keďže termín pojednávania 20. február 2015 okresný súd zrušil 17. februára 2015 „z dôvodu zániku funkcie sudcu, následne sa budú prerozdeľovať spisy medzi ostatných sudcov“. Okresný súd pritom v konaní dosiaľ právoplatne nerozhodol. Ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou, vychádzajúc predovšetkým zo samotnej dĺžky napadnutého konania takmer päť rokov (a z nečinnosti okresného súdu v rámci tohto obdobia v dĺžke vyše jedného roka), ale aj z neefektívnej činnosti v doterajšom priebehu konania, uzavrel, že:</p> <p><u>Základné právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu porušené boli a prikázal okresnému súdu konať v predmetnej veci bez zbytočných prieťahov.</u></p> <p><u>Ústavný súd sťažovateľom priznal finančné zadošťučinenie každému v sume po 1 500 € a právo na náhradu trov konania.</u></p>
<p><b>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESRP a iných súdov</b></p>	

<p><b>spisová značka</b></p>	<p><b>II. ÚS 145/2015</b></p>
<p><b>sudca spravodajca</b></p>	<p>Ľudmila Gajdošíková</p>
<p><b>druh konania</b></p>	<p><b>čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb</b></p>
<p><b>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</b></p>	<p><b>nález – v časti vyhovené</b> – v časti nevyhovené</p>
<p><b>dátum rozhodnutia</b></p>	<p>23. júna 2015</p>
<p><b>dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</b></p>	<p><b>čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky</b> <b>čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd</b></p>
<p><b>skutkový stav a základné fakty</b></p>	<p>Sťažovateľ namietal porušenie práv vyplývajúcich z označených článkov Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní o žalobe o ochranu osobnosti, ktoré sa začalo v roku 2002, a v ktorom je v postavení žalovaného.</p>
<p><b>ratio decidendi</b></p>	<p>V súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) tri základné kritériá:</p> <p>1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatoval, že predmetom konania je rozhodovanie o žalobe o ochranu osobnosti. Podľa názoru ústavného súdu ide o vec, ktorá nie je právne zložitá. Pokiaľ ide o faktickú zložitost' veci, predseda okresného súdu argumentuje rozsiahlosťou účastníkmi navrhovaného dokazovania vo veci. Podľa názoru ústavného súdu nejde však o takú zložitost' veci, ktorou by bolo možné odôvodniť doterajší neprimerane dlhý čas napadnutého konania okresného súdu (celkovo obdobie viac ako 12 rokov), po ktorom tento súd prijal rozhodnutie vo veci samej. Samotná povaha veci si pritom vyžaduje osobitnú rýchlost' konania.</p> <p>2. Pri posudzovaní správania sťažovateľa ako žalovaného v napadnutom konaní v zásade nemalo vplyv na jeho doterajšiu dĺžku. Sťažovateľ sa ospravedlnil, resp. nezúčastnil sa na ďalších pojednávaniach, ktoré okresný súd nariadil na 7. máj 2012 (nezúčastnil sa ani jeho právny zástupca), 6. február 2012 (na tomto pojednávaní právny zástupca sťažovateľa uviedol, že súhlasí, aby okresný súd ďalej konal aj bez prítomnosti sťažovateľa, resp. jeho právneho zástupcu), resp. 27. február 2013.</p> <p>3. Tretím hodnotiacim kritériom bol postup okresného súdu, pričom ústavný súd konštatoval, že sa už zaoberal rozhodovaním o zbytočných prieťahoch okresného súdu v napadnutom konaní na základe sťažností žalobcov v napadnutom konaní, vyslovil porušenie ich práv a prikázal okresnému súdu, aby vo veci konal ďalej bez zbytočných prieťahov (nálezy sp. zn. IV. ÚS 152/2013 z 22. augusta 2013 a sp. zn. III. ÚS 102/2014 z 10. júna 2014). Ústavný súd, osvojac si hodnotenie napadnutého konania obsiahnutého v uvedených nálezoach, v konaní o sťažnosti sťažovateľa hodnotil postup okresného súdu len v ďalšom období, t. j. v období od právoplatnosti nálezov sp. zn. III. ÚS 102/2014 z 10.</p>

	<p>júna 2014. Ústavný súd konštatoval, že ani v tomto období po právoplatnosti nálezu ústavného súdu sa okresný súd nevyhol ďalším zbytočným prieťahom v konaní svojou neefektívnou činnosťou pri nariadovaní ďalších pojednávaní. Ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou dospel k záveru, že je z ústavnoprávneho hľadiska neprijateľné, aby právna neistota v konaní pred okresným súdom nebola odstránená v čase rozhodovania ústavného súdu ani po viac ako 12 rokoch, a preto, vychádzajúc predovšetkým zo samotnej doterajšej dĺžky napadnutého konania, ale aj z jeho doterajšieho priebehu, s poukazom na nečinnosť a neefektívnu činnosť vo vzťahu k vykonávaniu dokazovania, uzavrel, že:</p> <p><u>základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu porušené boli.</u></p> <p><u>Ústavný súd sťažovateľovi priznal finančné zadosťučinenie v sume 5 000 € a právo na náhradu trov právneho zastúpenia.</u></p> <p><u>Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovel.</u> (Vzhľadom na stav napadnutého konania pred okresným súdom ústavný súd neprikázal okresnému súdu, aby v konaní ďalej konal.)</p>
<p><b>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov</b></p>	

<p><b>spisová značka</b></p>	<p><b>II. ÚS 318/2015</b></p>
<p><b>sudca spravodajca</b></p>	<p>Ludmila Gajdošíková</p>
<p><b>druh konania</b></p>	<p><b>čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb</b></p>
<p><b>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</b></p>	<p><b>nález – vyhovené</b></p>
<p><b>dátum rozhodnutia</b></p>	<p>23. júna 2015</p>
<p><b>dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</b></p>	<p><b>čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky</b></p>
<p><b>skutkový stav a základné fakty</b></p>	<p>Sťažovateľ namietal porušenie práv vyplývajúcich z označených článkov Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom okresného súdu v konaní o určení zániku pohľadávky, ktoré sa začalo v roku 2005.</p>
<p><b>ratio decidendi</b></p>	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil tri základné kritériá:</p> <p>1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd uviedol, že predmetom namietaného konania okresného súdu, je rozhodovanie o žalobe o určení zániku pohľadávky. V označenom konaní okresného súdu sťažovateľ vystupuje v procesnom postavení žalovaného. Podľa názoru ústavného súdu ide o vec, ktorá tvorí štandardnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov a ktorá nevykazuje znaky právnej ani faktickej zložitosti – nijaké skutočnosti nemôžu ospravedlniť doterajšiu dĺžku napadnutého konania (konanie trvá takmer desať rokov) bez vydania právoplatného rozhodnutia vo veci samej (dve rozhodnutia vo veci boli odvolacím súdom zrušené a vrátené okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie).</p> <p>2. Správanie účastníka konania je druhým kritériom. Ústavný súd zastáva názor, že správanie sťažovateľa ako žalovaného v napadnutom konaní malo čiastočný vplyv na doterajšiu dĺžku konania, predovšetkým v súvislosti s jeho žiadosťami o odročenie pojednávaní okresného súdu nariadených na 4. október 2010, 19. júl 2012, 1. október 2012 a 22. november 2012, čo ústavný súd zohľadnil pri rozhodovaní o priznaní finančného zadosťučinenia.</p> <p>3. Tretím hodnotiacim kritériom bol postup okresného súdu. Ústavný súd konštatoval, že okresný súd počas rokov 2005 – 2006 vykonal viacero procesných úkonov. V ďalšom období nariadil celkovo 12 pojednávaní. Na pojednávaní 3. apríla 2008 vyhlásil rozsudok, ktorým návrh žalobcu zamietol. Krajský súd zrušil označený rozsudok okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Okresný súd na pojednávaní 13. mája 2010 vyhlásil rozsudok, v ktorom nepripustil zmenu návrhu na začatie konania, návrh žalobcu zamietol a určil, že záložné právo k nehnuteľnosti zaniklo. Krajský súd zrušil označený rozsudok</p>

	<p>okresného súdu okrem výroku, ktorým okresný súd nepripustil zmenu návrhu na začatie konania. Okresný súd ďalej uznesením z 29. novembra 2012 prerušil konanie do právoplatného skončenia súvisiaceho konania vo veci Okresného súdu Bratislava I. Uznesením zo 7. apríla 2015 rozhodol, že v namietanom konaní o určenie zániku pohľadávky sa pokračuje. Ústavný súd vychádzajúc predovšetkým zo samotnej dĺžky napadnutého konania takmer 10 rokov (s prihliadnutím na to, že napadnuté konanie bolo dva a pol roka prerušené), ale aj z jeho doterajšieho priebehu (neefektívne konanie okresného súdu), uzavrel, že</p> <p><u>základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 postupom okresného súdu porušené bolo. Ústavný súd okresnému súdu prikázal, aby v predmetnej veci konal bez zbytočných prieťahov.</u></p> <p><u>Ústavný súd sťažovateľovi priznal finančné zadosťučinenie v sume 4 000 € a právo na náhradu trov konania.</u></p>
<p><b>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov</b></p>	

<b>spisová značka</b>	<b>II. ÚS 188/2015</b>
<b>sudca spravodajca</b>	Ladislav Orosz
<b>druh konania</b>	<b>čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb</b>
<b>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</b>	<b>nález – vyhovené</b>
<b>dátum rozhodnutia</b>	29. júla 2015
<b>dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</b>	<b>čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky</b> <b>čl. 6 ods. Dohovoru</b> o ochrane ľudských práv a základných slobôd
<b>skutkový stav a základné fakty</b>	<p>Sťažovatelia namietali porušenie práv vyplývajúcich z označených článkov Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní o zaplatenie istiny 93 097,64 € s príslušenstvom z dôvodu úhrady nákladov spojených s investíciou do nehnuteľností, v ktorom vystupujú ako právni nástupcovia pôvodného odporcu, a ktoré sa začalo v roku 2005.</p>
<b>ratio decidendi</b>	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil tri základné kritériá:</p> <p>1. Pokiaľ ide o kritérium, ktorým je právna a faktická zložitosť veci, ústavný súd konštatoval, že spory o zaplatenie peňažnej sumy s príslušenstvom z titulu nájomných zmlúv, ktoré tvoria aj podstatu namietaného konania, patria do bežnej rozhodovacej agendy všeobecných súdov. Keďže v danej veci je potrebné vykonať dokazovanie v súvislosti s preukazovaním, či došlo k zhodnoteniu nehnuteľnosti, ústavný súd pripustil určitú mieru faktickej zložitosti namietaného konania. Zároveň ale ústavný súd konštatoval, že faktická zložitosť veci nemôže ospravedlniť stav, v akom sa namietané konanie nachádzalo v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu, možno ju však zohľadniť pri rozhodovaní o výške primeraného finančného zadosťučinenia.</p> <p>2. Pokiaľ ide o správanie sťažovateľov ako účastníkov konania, ústavný súd konštatoval, že zo zapožičaného súdneho spisu nezistil žiadnu významnú okolnosť, ktorú by bolo potrebné pripísať na ťarchu sťažovateľov, ktorí sú účastníkmi napadnutého konania, v súvislosti s prieťahmi v tomto konaní. Ústavný súd poznamenal, že univerzálna sukcesia (na rozdiel od singulárnej sukcesie) vyvoláva automaticky aj procesnoprávne nástupníctvo, konajúci súd nemusí o pripustení tejto zmeny rozhodnúť svojím uznesením. Keďže pri zmene účastníkov nedochádza k vzniku nového procesnoprávneho vzťahu, ale k procesnoprávnemu nástupníctvu do už existujúceho procesnoprávneho vzťahu, ústavný súd nemá pochybnosť o tom, že sťažovatelia môžu uplatňovať právo na konanie bez zbytočných prieťahov aj pre štádium konania, ktoré tejto zmene predchádzalo.</p> <p>3. Tretím hodnotiacim kritériom bol postup okresného súdu. Ústavný súd konštatoval, že konanie ako celok je poznačené neefektívnou, resp. nesústredenou činnosťou</p>

	<p>súvisiacou najmä s rozhodovaním o návrhoch účastníkov konania, ktorými sa domáhali predbežnej úpravy právnych vzťahov bez toho, aby konal vo veci samej. Ústavný súd poukázal tiež na dôvody, pre ktoré boli predbežné opatrenia nariadené okresným súdom zrušené súdom druhého stupňa (zmenil rozhodnutie okresného súdu a návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol z dôvodu „vážnych procesných pochybení“ súdu prvého stupňa a z dôvodu nedostatku aktívnej procesnej legitímácie, zrušil uznesenia okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu, že sa účastníkovi odňala postupom súdu prvého stupňa možnosť konať pred súdom, zrušil rozhodnutie okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu, že sa účastníkovi odňala postupom súdu prvého stupňa možnosť konať pred súdom). Takýto postup nesmeruje efektívne k odstráneniu stavu právnej neistoty účastníka konania, a preto nie je zlučiteľný so základným právom sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Zohľadňujúc aj doterajšiu neprímeranú dĺžku namietaného konania (desať rokov bez rozhodnutia vo veci samej), ústavný súd dospel k záveru, že v jeho doterajšom priebehu došlo k zbytočným prieťahom.</p> <p><u>Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, že základné právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote postupom okresného súdu porušené boli. Okresnému súdu prikázal vo veci konať bez zbytočných prieťahov.</u></p> <p><u>Ústavný súd sťažovateľom priznal finančné zadostučinenie každému v sume po 4 000 € a právo na náhradu trov konania.</u></p>
<b>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</b>	

<b>spisová značka</b>	<b>II. ÚS 189/2015</b>
<b>sudca spravodajca</b>	Ladislav Orosz
<b>druh konania</b>	<b>čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb</b>
<b>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</b>	<b>nález – vyhovené</b>
<b>dátum rozhodnutia</b>	29. júla 2015
<b>dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</b>	<b>čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky</b> <b>čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd</b>
<b>skutkový stav a základné fakty</b>	Sťažovatelia namietali porušenie práv vyplývajúcich z označených článkov Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní o zaplatenie peňažného plnenia s príslušenstvom z titulu zmluvy o združení. Návrh na začatie konania bol okresnému súdu doručený 2. mája 1996. Sťažovatelia sú v procesnom postavení odporcov.
<b>ratio decidendi</b>	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil tri základné kritériá:</p> <p>1. Prvým kritériom je právna a faktická zložitosť veci. Po právnej stránke ide o vec, ktorá patrí do štandardnej rozhodovacej agendy všeobecných súdov. Zo skutočností uvedených sťažovateľmi a okresným súdom ani z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd nezistil žiadnu takú okolnosť, ktorá by odôvodňovala záver o právnej zložitosti veci. Zo skutkového hľadiska ústavný súd zastáva názor, že ide o vec, ktorú možno považovať za fakticky zložitejšiu (potreba vykonania znaleckého dokazovania, ako aj zabezpečenia väčšieho množstva listinných dôkazov). Ústavný súd zároveň ale konštatuje, že faktická zložitosť veci nemôže ospravedlniť skutočnosť, že vec ani po uplynutí devätnástich rokov od podania návrhu nie je dosiaľ právoplatne skončená.</p> <p>2. Pokiaľ ide o správanie sťažovateľov ako účastníkov konania, ústavný súd zistil, že v roku 2003 a 2004 boli na ich žiadosť odročené dve pojednávania zo zdravotných dôvodov. Obdobie od 21. apríla 2004 do konca roku 2006 bolo poznačené pasivitou sťažovateľov, ktorí sa nezúčastnili žiadneho z pojednávania nariadených v tomto období. Sťažovatelia nereagovali ani na opakované výzvy okresného súdu na zaujatie stanoviska</p>



	<p>k čiastočnému späťvzatiu návrhu. Následne sa sťažovatelia bez ospravedlnenia nedostavili na dve pojednávania nariadené v roku 2010, na ktoré boli riadne a včas predvolaní. Z uvedeného vyplýva, že správanie sťažovateľov objektívne spôsobilo predĺženie napadnutého konania, a preto na túto skutočnosť ústavný súd prihliadal pri rozhodovaní o výške primeraného finančného zadosťučinenia.</p> <p>3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v posudzovanej veci. V súvislosti s hodnotením postupu okresného súdu ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou vzal predovšetkým do úvahy celkovú dĺžku namietaného konania a na tomto základe konštatoval, že z ústavnoprávneho hľadiska je (už samo osebe) neakceptovateľné, aby sťažovatelia museli čakať na právoplatné meritórne rozhodnutie všeobecného súdu v ich veci vyše 19 rokov. Napriek tomu, že v napadnutom konaní sa vyskytli i obdobia krátkodobej nečinnosti, rozhodujúce pochybenie okresného súdu v posudzovanom konaní podľa názoru ústavného súdu spočíva v tom, že konanie ako celok je poznačené neefektívnou, resp. nesústredenou činnosťou súvisiacou najmä s predkladaním opravných prostriedkov, resp. námietok zaujatosti účastníkov konania krajskému súdu, so zisťovaním právneho nástupníctva účastníkov konania a zabezpečovaním vyjadrení a stanovísk účastníkov konania. Rovnako ako neefektívny, resp. nesústredený hodnotí ústavný súd aj postup okresného súdu súvisiaci s rozhodnutím vo veci samej rozsudkom zo 14. júna 2010, ktorý odvolací súd sčasti potvrdil, sčasti zrušil, vrátil na ďalšie konanie okresnému súdu a odvolanie sťažovateľov v časti odmietol. Vo vzťahu k zrušujúcemu výroku odvolací súd v odôvodnení uviedol, že súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav a navyše sa účastníkovi konania jeho postupom odňala možnosť konať pred súdom. Vychádzajúc z doterajšej zjavne neprimeranej dĺžky napadnutého konania (vyše devätnásť rokov), ktorá je z ústavného hľadiska už sama osebe neakceptovateľná, v spojení s obdobiami neodôvodnenej nečinnosti a neefektívnou činnosťou okresného súdu, zohľadňujúc aj skutočnosť, že sťažovatelia svojim konaním objektívne prispeli k prieťahom v napadnutom konaní, ústavný súd dospel k záveru, že v predmetnom konaní došlo k zbytočným prieťahom.</p> <p><u>Ústavný súd preto rozhodol tak, že základné právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie ich záležitostí v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu porušené boli.</u></p> <p><u>Okresnému súdu prikázal, aby konal bez zbytočných prieťahov.</u></p> <p><u>Ústavný súd priznal sťažovateľom finančné zadosťučinenie každému v sume po 5 000 € a právo na náhradu trov konania.</u></p>
<p><b>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov</b></p>	

<p><b>spisová značka</b></p>	<p><b>II. ÚS 47/2015</b></p>
<p><b>sudca spravodajca</b></p>	<p>Lajos Mészáros</p>
<p><b>druh konania</b></p>	<p><b>čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb</b></p>
<p><b>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</b></p>	<p><b>nález – vyhovené</b></p>
<p><b>dátum rozhodnutia</b></p>	<p>12. augusta 2015</p>
<p><b>dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</b></p>	<p><b>čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky</b>  <b>čl. 6 ods. 1 Dohovoru</b> o ochrane ľudských práv a základných slobôd</p>
<p><b>skutkový stav a základné fakty</b></p>	<p>Sťažovateľka namietala porušenie práv vyplývajúcich z označených článkov Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní o žalobe z roku 1994 o zrušení a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam. Sťažovateľka je od roku 2008 účastníčkou napadnutého konania na strane odporcu.</p>
<p><b>ratio decidendi</b></p>	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil tri základné kritériá:</p> <p>1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd uviedol, že vzhľadom na nutnosť</p>

	<p>znaleckého dokazovania možno posudzovanú záležitosť považovať po vecnej stránke za zložitejšiu. Samotnú vecnú zložitosť, na ktorú poukázal vo svojom vyjadrení aj predseda okresného súdu, však v okolnostiach danej veci nemožno dávať do súvislosti s extrémne dlhotrvajúcim (už takmer 21 rokov) napadnutým konaním. Po právnej stránke možno danú vec považovať za štandardnú, nijako sa nevyvíjajúcu bežnej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov.</p> <p>2. Pokiaľ ide o správanie sťažovateľky ako účastníčky konania, ústavný súd konštatoval, že k predĺženiu napadnutého konania prispela aj samotná sťažovateľka najmä tým, že z neznámych dôvodov opakovane buď ona, alebo jej zástupca (čo treba pričítať tiež na ťarchu sťažovateľky) neprevzali zásielky okresného súdu (napr. 3. januára 2012; 12. januára 2012) a nebola súčinnosť ani pri znaleckej obhliadke sporných nehnuteľností, a tým v určitom štádiu sťažovateľka tiež prispela k neefektívnosti napadnutého konania. Na uvedené správanie sťažovateľky ústavný súd prihliadol pri úvahe o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia.</p> <p>3. Tretím hodnotiacim kritériom bol postup okresného súdu. Ústavný súd konštatoval, že v prípade sťažovateľky došlo k procesnoprávnemu nástupníctvu (sukcesii), teda k zmene doterajšieho účastníka konania na strane odporcu, a to na základe singulárnej sukcesie. Keďže singulárna sukcesia (na rozdiel od univerzálnej sukcesie) nevyvoláva automaticky aj procesnoprávne nástupníctvo (sukcesiu), musel konajúci súd uplatňovanú zmenu svojím uznesením pripustiť. Na základe návrhu sťažovateľky na pripustenie zmeny účastníka konania tak okresný súd urobil uznesením z 27. februára 2008. Právoplatnosťou tohto uznesenia (3. mája 2008) vstúpila sťažovateľka do predmetného konania v tom štádiu, v akom sa nachádzalo pred zmenou účastníkov konania. Tým sa zmena účastníkov konania líši od zámény účastníkov konania (§ 92 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku), kde nedochádza ku vstupu do doterajšieho procesnoprávneho vzťahu a kde právoplatnosťou uznesenia o povolení zámény vzniká nový procesnoprávny vzťah. Uvedená skutočnosť má podľa názoru ústavného súdu zásadný význam pre vymedzenie obdobia, ktoré podlieha posúdeniu namietanej protiústavnosti konania okresného súdu (ratione tempore), pretože v uvedenom prípade v dôsledku súdom povolenej zmeny účastníkov konania nedošlo k vzniku nového procesnoprávneho vzťahu, ale k procesnoprávnemu nástupníctvu do už existujúceho procesnoprávneho vzťahu. Aj s prihliadnutím na tento záver ústavný súd nemal pochybnosť, že sťažovateľka môže uplatňovať právo na konanie bez zbytočných prietáhov aj pre štádium konania, ktoré predchádzalo tejto zmene. Napadnuté konanie sa začalo 23. augusta 1994 a bez právoplatného rozhodnutia trvá už takmer 21 rokov. Takéto neobyčajne dlhé konanie možno spravidla už len na základe tejto skutočnosti považovať za nezlučiteľné s imperatívom ustanoveným v čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. V predmetnom prípade skúmanie všetkých neprimeraných postupov medzi jednotlivými úkonmi okresného súdu je celkom jednoznačne nadbytočné, pretože o efektívnom postupe okresného súdu v napadnutom konaní už prima facie nemožno hovoriť. Ústavný súd prihliadol na to, že okresný súd bol v danej veci aj krátkodobo a dlhodobo nečinný spolu najmenej 3 roky bez akýchkoľvek zákonných alebo iných dôvodov a neskôr v súvislosti s nariadením znaleckého dokazovania viac ako 1 rok neefektívne činný.</p> <p><u>Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, že základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu porušené boli. Okresnému súdu prikázal konať bez zbytočných prietáhov.</u></p> <p>Sťažovateľke priznal finančné zadosťučinenie v sume 4 500 € a právo na náhradu trov konania.</p>
<p><b>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov</b></p>	

**Spracoval: JUDr. Veronika Franková**

**Upozornenie:**

*Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.*